

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ЇХ НАПИСАННЯ**

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

Харків
2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ЇХ НАПИСАННЯ**

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

для студентів IV курсу денної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності
081 «Право»

**Харків
2025**

Тематика курсових робіт та методичні рекомендації до їх написання з навчальної дисципліни «Податкове право» для студентів IV курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад. М.П. Кучерявенко, Д.А. Кобильнік, І.М. Бондаренко та ін. - Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2025. 100 с.

Укладачі: Кобильнік Дмитро Анатолійович,
Кучерявенко Микола Петрович,
Бондаренко Ірина Миколаївна,
Брояков Сергій Вікторович,
Гаркуша Владислав Віталійович,
Дуравкін Павло Михайлович,
Капустник Володимир Валерійович,
Смичок Євген Михайлович,
Шевчик Олександр Сергійович,
Шульга Тетяна Михайлівна

*Затверджено на засіданні кафедри податкового права
(протокол № 15 від 30.07.2025 р.)*

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Податкове право – провідна галузь правової системи України, роль якої суттєво зростає на сучасному етапі суспільних перетворень. З огляду на це написання курсових робіт сприяє розумінню фундаментальних засад податкового права, усвідомленню ролі податків у соціально-економічному розвитку держави, а також виробленню навичок аналізу та критичної оцінки податкового законодавства.

Тематика робіт охоплює головні теми навчального курсу і актуальні проблеми розвитку податкових правовідносин. Студент вільно обирає тему курсової роботи. До кожної теми дається план, методичні рекомендації й література. Студент на власний розсуд може користуватися додатковою літературою і відповідними літературними і нормативними джерелами. Разом із тим бажано користуватися підручниками і навчальними посібниками з податкового права, виданими авторським колективом кафедри Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи:

– запис на курсову роботу здійснюється студентами через портал автоматизованої системи управління (АСУ) навчальним процесом (<https://acs.nlu.edu.ua/time-table/teacher?type=0>) не пізніше 15-го жовтня поточного навчального року.

– закріплення студентів за кафедрою із вказівкою навчальних дисциплін оформлюється розпорядженням директора/декана інституту/факультету не пізніше 1-го листопада поточного навчального року.

– студенти, які вступили на навчання пізніше цієї дати, або були поновлені (переведені), здійснюють запис на курсову роботу безпосередньо через дирекцію/деканат інституту/факультету. Закріплення таких студентів за курсовими

роботами здійснюється одночасно із закріпленням їх за академічними групами.

- вибір теми курсової роботи (студент обирає із запропонованих кафедрою або власну, яка відповідає його особистим науковим інтересам, попередньо узгоджена з викладачем);

- вивчення навчальної літератури, законодавства, коментарів та ін.;

- реферування літературних джерел, що стосуються теми курсової роботи;

- вивчення матеріалів юридичної практики, які відповідають обраній темі;

- подання керівнику курсової роботи, обговорення першого варіанта роботи, доопрацювання і завершення курсової роботи й подання її на кафедру.

Курсова робота надсилається в електронному вигляді на електронну адресу кафедри з доменним ім'ям @plu.edu.ua не пізніше ніж за два тижні до завершення навчального семестру. Кафедра забезпечує своєчасний облік, перевірку курсових робіт на рівень унікальності текстів, передачу рецензентам надісланих робіт та результатів перевірки на унікальність (звіти подібності). Особливості перевірки курсових робіт на рівень унікальності регулюються окремим положенням.

Керівництво курсовою роботою студентів (курсантів) денної форми може здійснюватися викладачем, який закріплений за академічною групою лектором, або тим, який проводить практичні заняття. За рішенням завідувача кафедри керівництво курсовою роботою може здійснювати інший викладач.

Кафедра формує репозитарій курсових робіт студентів (курсантів), виконаних на кафедрі. Такий ресурс має формуватися із систематизацією за навчальними роками, інститутом/факультетом і прізвищем студента (курсанта);

Захист курсової роботи

Захист курсової роботи студентів (курсантів) денної форми відбувається відповідно до розкладу на останньому тижні

навчального семестру, а студентів заочної форми – згідно з розкладом основної сесії.

Загальними вимогами до курсової роботи є чіткість і логічна послідовність викладення матеріалу, переконливість аргументації, лаконічність і точність формулювань, конкретність подання основних результатів, обґрунтованість особистих висновків.

Курсова робота повинна являти собою системне, повне висвітлення обраної теми на основі наукових, нормативних джерел і вивченої правозастосовної практики. Важливо, щоб тема була розкрита всебічно. Студент має висловити власне ставлення до відповідних фактів, подій, до ідей і пропозицій, які є в рекомендованій літературі та в періодичних наукових виданнях.

Захисту курсової роботи передують її рецензування. Рецензент зобов'язаний не пізніше ніж за три дні до дня захисту надати рецензію комісії та студентові із висновком про відповідність роботи вимогам Положення про курсові роботи в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, можливості її допуску до захисту і кількості балів за результатами рецензування.

Рецензія на курсову роботу є її невід'ємною частиною і заповнюється в електронному виді рецензентом на другій сторінці курсової роботи. У ній, як правило, вказується: ступінь розкриття обраної теми, відповідність плану роботи, рівень самостійності проведеного дослідження, повнота й комплексність використаних джерел, наявність власних висновків, недоліки, що містяться в роботі. Рецензент також може поставити запитання уточнюючого характеру, відповіді на які повинен надати студент (курсант) під час захисту.

Робота, яка отримала негативну рецензію, повертається студентові (курсанту) для доопрацювання із зазначення наявних недоліків.

Форма контролю захисту курсових робіт встановлюється розпорядженням відповідного проректора згідно з розподілом обов'язків.

Критерії оцінювання курсових робіт *визначаються окремими положеннями, що затверджуються кафедрою*. Під час захисту студенту можуть ставитися запитання за темою курсової роботи. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою. Оцінка залежить від повноти викладу і розкриття теми, репрезентативності використаних джерел, дотримання граматичних правил української мови, виконання вимог до оформлення роботи, а також результатів усного захисту курсової роботи.

По завершенню захисту комісія вносить до відомості обліку успішності загальний бал, як суму балів за результатами рецензування та захисту.

У разі незадовільної оцінки за результатами захисту робота повертається. Повторний захист курсової роботи призначається відповідно до розкладу ліквідації академічних заборгованостей.

Критерії оцінювання курсової роботи з дисципліни «Податкове право»:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Захист курсової роботи	Мак 90–100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні й практичні висновки. Вміння орієнтуватися в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань із дисципліни й використання

		отриманих знань у практичній роботі.
	80–89	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні положення недостатньо підкріплено фактичними даними. 2. Засвоєння основної літератури й знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань із дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75–79	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість і самостійність у дослідженні. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань із дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	70–74	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, відсутні висновки або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	60–69	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, поверхневе, у роботі відсутні висновки або

		вони не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35–59	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи. 2. Наявність помилок у відповіді при захисті.
	Min 0–34	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка захисту курсової роботи з дисципліни «Податкове право» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ ім. Ярослава Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовільняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

Структура курсової роботи має відповідати плану і складатися з титульного листа, вступу, основної частини (що містить декілька розділів), висновків, списку використаних джерел. Курсова робота може включати додатки, допоміжний матеріал.

Вимоги до оформлення курсової роботи.

Курсова робота за обсягом має бути не менше ніж один друкований аркуш. Текст набирають у редакторі Microsoft Word шрифтом Times New Roman (14 пунктів) через 1,5 інтервали.

Посилання і список використаних джерел оформлюються відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Титульний аркуш курсової роботи формується за зразком (додається).

Для акцентування уваги на певних термінах, важливих моментах, узагальненнях, висновках можна використовувати шрифти різної гарнітури (напівжирний, курсив), підкреслювання тощо.

Усі сторінки (крім титульного листа) мають бути пронумеровані знизу по центру. При цьому першою сторінкою є титульний лист, який включається до загальної нумерації сторінок курсової роботи. Текст друкується з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 2 см, лівого – 3 см, правого – 1 см.

Посилання на джерела, матеріали яких були використані при написанні курсової роботи, є обов'язковим. У разі цитування необхідно додержуватися орфографічних правил прямої мови.

Список використаних джерел слід наводити в кінці курсової роботи в порядку появи відповідних посилань. При оформленні списку літератури слід дотримуватися вимог розробленого у 2015 році Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

У тексті курсової роботи посилання на використані джерела слід вказувати порядковим номером, виділеним двома квадратними дужками, згідно з переліком джерел (позиція

цитованого видання у списку літератури, сторінка, наприклад, [16, с. 17]). Список літератури оформляється під назвою «Література».

Запобігання плагіату.

Навмисне відтворення (повністю або частково) у курсовій роботі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, в Інтернет-мережі, без посилання на автора вважається академічним плагіатом і не підлягає оцінюванню.

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУШУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Додаток до Положення про курсові
роботи в Національному юридичному
університеті імені Ярослава Мудрого

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

кафедра _____

КУРСОВА РОБОТА

тема: _____

(назва навчальної дисципліни) _____

студента (ки) (курсанта (ки)) _____ курсу групи
(назва інституту/факультету)

ПІБ КЕРІВНИК: _____

м. Харків
_____ рік

Тема 1. ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПОДАТКУ: ОСНОВНІ ТА ДОДАТКОВІ ЕЛЕМЕНТИ

П л а н

1. Поняття «правового механізму податку».
2. Основні елементи правового механізму податку.
3. Додаткові елементи правового механізму податку.

Розмежування додаткових та факультативних елементів податку.

4. Процедури внесення змін до правового механізму податку.

При розкритті першого питання потрібно надати визначення поняттю «правовий механізм податку». Визначити нормативну основу структурування елементів правового механізму податку. Слід описати систему елементів правового механізму податку.

У другому питанні потрібно розглянути основні елементи правового механізму податку. В подальшому потрібно послідовно розглянути основні елементи правового механізму податку.

У третьому питанні потрібно розглянути додаткові елементи правового механізму податку. В подальшому потрібно послідовно розглянути додаткові елементи правового механізму податку.

Також доцільно порівняти додаткові та факультативні елементи правового механізму податку.

При дослідженні четвертого питання потрібно описати процедури внесення нормативних змін до елементів правового механізму податку. Визначити роль принципу стабільності податкового

законодавства у відповідній нормотворчій процедурі. Роль Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування у визначені елементів правового механізму податку.

Нормативні акти та література

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Податкове право (схеми) / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 258 с.

Податкове право України: альбом схем: навч. посіб. / за заг. редакцією Л.М. Касьяненко. - К.: Алерта, 2013. - 112 с.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична газета*. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkov-ta-zboriv.html>.

Кучерявенко М.П. Правовий механізм податку // *Вісник Академії правових наук України*. 2002. Випуск №4 (31). С. 112-115. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/4704>

Головашевич О. О. Тенденції розвитку правового регулювання процедур визначення окремих елементів податку // *Фінансове право*. 2014. № 1. С. 14–16. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/15019>

Греца Я. В., Греца С. М. Механізм правового регулювання забезпечення виконання податкового обов'язку // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. Випуск № 69. С. 255–259. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.43>

Головін Д.В., Мазалов А.М. Податкова ставка як основний обов'язковий елемент правового механізму податку // *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2016. Випуск № 6. С. 61-64. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_1_2016/17.pdf

Поліщук Я. В. Елементи податку і збору та місце ставки в їх системі // *Право і суспільство.* 2017. Випуск № 6 ч. 2. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/6_2017/part_2/24.pdf

Поліщук Я.В. Фактори, що впливають на визначення ставки податку і збору // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право.* 2017. Випуск 47. С. 152-156.

Кобильнік Д.А. Правова природа податкових пільг //Пробл. законності: Респ. міжвідом. наук. зб. – Харків: Нац. юрид. акад. України. – 2001.- Вип. 47. – С. 138 – 142.

Кобильнік Д.А. Підстави класифікації податкових пільг //Пробл. законності: Респ. міжвідом. наук. зб. – Харків: Нац. юрид. акад. України. – 2002.- Вип. 54. – С. 132 – 136.

Кобильнік Д.А. Особливості правового механізму транспортного податку. Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах : збірник матеріалів круглого столу (м. Харків, 25 травня 2018 р.) / редкол.: М. П.

Кучерявенко, О. О. Дмитрик, С. В. Глібко. Харків : Право, 2018. С. 75-78.

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Т е м а 2. ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ В УКРАЇНІ

План

1. Поняття податкових пільг.
2. Види та форми податкових пільг. Підстави для надання податкових пільг.
3. Податкові пільги при справлянні прибуткових податків.
4. Податкові пільги при справлянні непрямих та природоресурсних податків.
5. Податкові пільги при справлянні майнових податків.

При розкритті першого питання необхідно дати визначення податкової пільги. Розкрити порядок використання податкових пільг, зокрема, можливість платника податків відмовитися від використання податкової пільги.

У другому питанні необхідно назвати види, форми та підстави

для надання податкових пільг, зокрема, шляхи такого надання.

У третьому питанні слід навести податкові пільги при справлянні податку на прибуток підприємств та їх види, види податкових пільг при справлянні податку на доходи фізичних осіб.

У четвертому питанні необхідно зазначити зміст непрямих податків та їх місце у податковій системі України. Особливості непрямого оподаткування. Види непрямих податків. Механізм звільнення суб'єктів господарювання від сплати податку на додану вартість. Вказати перелік пільг з акцизного податку. Податкові пільги щодо сплати екологічного податку.

У п'ятому питанні необхідно вказати склад податку на майно, особливості його встановлення, пільги зі сплати податку на майно, повноваження сільських, селищних, міських рад щодо встановлення місцевих податків та податкових пільг зі сплати місцевих податків.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.

Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

Довідник пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів. Державна податкова служба України. Опубліковано 08.08.2024 р. URL: <https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.

Постанова КМ України від 03.09.2024 № 1007 "Про затвердження Порядку подання інформації щодо рішень про встановлення податкових пільг із сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1007-2024-%D0%BF#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Місцеві податки і збори / Т. Станкус, Ю. Крот. Харків : Фактор, 2017. 80 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/29/2017-03-Miiscevii_podatkii_ii_zborii_DESPRO.pdf.

Оподаткування доходів фізичних осіб: правове регулювання : наук.-практ. посіб. / Д. О. Гетманцев та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 624 с.

Шульга Т. М., Сторчак А. О. Особливості адміністрування земельного податку. Галицькі студії. Юридичні науки. 2023. № 3. С. 39–43. URL: <https://journals.gi.ternopil.ua/index.php/law/article/view/30>.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від

21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>.

Порядок та форми надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 р. № 1330. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1330-2020-п#Text>.

Шульга Т. М. Правове регулювання екологічного податку в Україні. Право і суспільство. 2013. № 6–2. С. 291–294. URL:
https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14938/1/Shulga_291-294.pdf.

Шульга Т. М. Становлення і розвиток екологічного оподаткування в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2013. № 6–3. Т. 2. С. 67–69. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/14937>.

Шульга Т. М. Land Taxation Problems in Ukraine. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». Вип. 15. 2013. № 1077. С. 75–78. URL:
https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14943/1/Shulga_75-78.pdf.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : затв. наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 р. № 309. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>.

Шульга Т. М., Васенко С. Ю. Проблеми адміністрування

податку на прибуток і перспективи його зміни податком на виведений капітал. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 6. С. 268–270. URL: http://lsej.org.ua/6_2018/6_2018.pdf.

Чинчин М. М. Правова природа податкового адміністрування в Україні : монографія. Харків : Право, 2014. 160 с.

Т е м а 3. ПОДАТКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК

План

1. Правова природа податкового обов'язку.
2. Поняття податкового обов'язку.
3. Виникнення, зміна, припинення податкового обов'язку.
4. Елементи податкового обов'язку.

При висвітленні першого питання слід визначити правову природу податкового обов'язку. Надати загальну характеристику податкового обов'язку. Визначити місце податкового обов'язку в системі податкового права.

Друге питання має розкривати поняття податкового обов'язку та його зміст. Податковий обов'язок у вузькому розумінні. Податковий обов'язок у широкому значенні. Загальна характеристика обов'язків платника податків. Слід розкрити і співставити такі категорії податкового права, як: податкове зобов'язання та грошове зобов'язання.

У третьому питанні необхідно визначити і розкрити обставини, з настанням яких виникає податковий обов'язок. Підстави та прояви зміни податкового обов'язку. Підстави для припинення податкового

обов'язку.

Четверте питання присвячене окремим елементам податкового обов'язку, зміст яких потрібно розкрити. Обов'язок з обліку платників податків та об'єктів оподаткування. Обов'язок зі сплати податків і зборів. Обов'язок з податкової звітності. Обов'язок із податкового контролю.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI: станом на 1 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Положення про Державну податкову службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. No 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість : затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. No 1130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text>.

Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.09.2017 р. No 822. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1306-17#Text>.

Порядок ведення обліку податків, зборів та інших платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, внесених на єдиний рахунок : затв. наказом Міністерства фінансів України від 23.03.2021 р. No 166. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0667-21#Text>.

Порядок ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування затв. наказом Міністерства фінансів України від 12.01.2021 р. No 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0321-21#Text>.

Про затвердження Порядку підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків, визначених у підпункті 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, та переліків документів на підтвердження: Наказ Міністерства фінансів України від 29 липня 2022р. No 225 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0967-22#Text>

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закону України від 24.03.2022 № 2142-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>.

Дуравкін П. М. Забезпечення виконання податкового обов'язку : монографія. Харків : Право, 2013. 192 с.

Кобильнік Д. А., Рідкобород Ю.В., Мелаш А.С. Особливості виконання податкового обов'язку в умовах воєнного стану. Наукові перспективи. №11 (41). 2023. С. 932-941. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-932-941](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-932-941)

Кучерявенко М. П. Кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом. Конституція України. Науково-практичний коментар / [Ю. Г. Барабаш, А. П.

Гетьман, С. Г. Серьогіна ; НАПрН України] ; за заг. ред. Р. О. Стефанчука та О. В. Петришина. Київ: ВАІТЕ. 2024. С. 311-319.

Кучерявенко М. П. Природа податку як конструкції зустрічного узгодження обов'язків (на прикладі підприємств критичної інфраструктури). Право України. 2021. № 4. С. 167– 181. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2021_4/pravo_2021_4-s10/.

Мінаєва О. М. Процедурне регулювання виконання обов'язку з податкового обліку : монографія. Харків : Право, 2016. 272 с.

Олендер І. Я. Концепція «податкового зобов'язання»: природа і особливості застосування. Правова позиція. 2020. № 2 (27). С. 174–177. URL: http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/2/2_2020.pdf.

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Покатаєва О. В. Виконання податкового обов'язку: правові проблеми та шляхи вирішення. Право та державне управління. 2020. № 1. Т. 1. С. 104-109. URL: http://pdujournal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/tom_1/18.pdf

Покатаєва О. В., Чемерис Л. М. Особливості виконання податкового обов'язку фізичною особою – платником податку у період дії воєнного стану. Право та державне управління. №4. 2022. С. 93-102. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.4.13>

Проць І.М., Грищук А.Б. Обов'язок зі сплати податку та податкове зобов'язання: поняття, проблеми співвідношення. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 6. С. 498-503. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/294768/287624>

Шульга Т. М., Бабаєвська В. В., Д'яченко К. С. Проблемні питання визначення моменту виконання податкового обов'язку. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 4. С. 377–379. URL: http://lsej.org.ua/4_2021/95.pdf.

Т е м а 4. СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПОДАТКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ

План

1. Система способів забезпечення виконання податкового обов'язку.
2. Поняття «податкового боргу».
3. Податкова застава.
4. Адміністративний арешт майна платника податків.
5. Строки давності у податковому правозастосуванні.

При розкритті першого питання потрібно окреслити систему способів забезпечення виконання податкового обов'язку. Визначити роль та місце контролюючих органів та платників податків у відповідних процедурах.

У другому питанні потрібно надати визначення поняттю «податковий борг». Провести співставлення таких понять як

«узгоджене податкове зобов'язання» та «податковий борг». Визначити коло підстав виникнення податкового боргу у платника податків.

У третьому питанні потрібно надати визначення поняттю «податкова застава». Визначити зміст податкової застави. Окреслити підстави виникнення права податкової застави.

При дослідженні четвертого питання потрібно розглянути зміст процедур накладення адміністративного арешту на майно платника податків. Встановити підстави накладання адміністративного арешту на майно платника податків. Визначити специфіку накладення адміністративного арешту на кошти на рахунках платника податків.

У п'ятому питанні потрібно описати проблематику строків давності у податковому правозастосуванні. Окреслити загальні та спеціальні строки давності.

Нормативні акти та література

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Податкове право (схеми) / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 258 с.

Податкове право України: альбом схем: навч. посіб. / за заг. редакцією Л.М. Касьяненко. - К.: Алерта, 2013. - 112 с.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична*

газета. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkov-ta-zboriv.html>.

Покатаєва О.В. Виконання податкового обов'язку: правові проблеми та шляхи вирішення // *Право та державне управління*. 2020. Випуск № 1 том 1. С. 104-109. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-1.16>

Греца С.М., Греца Я.В. Передумови підвищення правової свідомості платників податків для забезпечення виконання конституційного обов'язку по сплаті податків. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Закарпатські правові читання» (22-28 травня 2021 р.). Ужгород, 2021. С. 82-89.

Греца Я. В., Греца С. М. Механізм правового регулювання забезпечення виконання податкового обов'язку // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск № 69. С. 255–259. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.43>

Греца С. М., Греца Я. В. Податкова застава як спосіб забезпечення виконання конституційного обов'язку зі сплати податків і зборів // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 69. С. 255–259.

Греца С.М. Податкова застава як спосіб забезпечення виконання конституційного обов'язку по сплаті податків і зборів // *Часопис Київського*

університету права. 2020. № 4. С. 89-92.

Греца С.М. Координація зусиль світової спільноти для забезпечення

виконання податкового обов'язку. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 3. С. 221-227.

Греца Я.В. Правовий механізм реалізації та захисту прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин: дис канд. юрид. наук : 12.00.07. Ужгород, 2016. 198 с.

Греца С.М. Удосконалення механізмів забезпечення виконання конституційного обов'язку по сплаті непрямих податків // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2020.

Випуск № 62. С. 96–99. URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39318/1/%D0%93%D1%80%D0%B5%D1%86%D0%B0%20%D0%A1.%D0%9C.%20%D0%A3%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%B5%D1%85%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%B2.pdf>

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Порядок списання безнадійного податкового боргу платників податків:

Т е м а 5. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

План

1. Поняття «податкового адміністрування».
2. Принципи податкового адміністрування.
3. Система процедур податкового адміністрування: процедури виконання податкового обов'язку; процедури податкового контролю; процедури вирішення податкових спорів; процедури притягнення до юридичної відповідальності платника податків.
4. Міжнародні аспекти адміністрування податків та зборів: обмін податковою інформацією; КІК; ТЦУ.

При розкритті першого питання потрібно надати визначення поняттю «податкове адміністрування». Визначити нормативну основу процедур адміністрування податків та зборів. Слід визначити співвідношення процедурного та матеріального в податковому адмініструванні.

У другому питанні потрібно окреслити систему принципів податкового законодавства, які мають відношення до адміністрування податків та зборів. Визначити прямо та непрямо закріплені принципи податкового адміністрування.

У третьому питанні потрібно окреслити систему процедур податкового адміністрування, а саме: процедури виконання податкового

обов'язку; процедури податкового контролю; процедури вирішення податкових спорів; процедури притягнення до юридичної відповідальності платника податків. В рамках відповідного аналізу визначити основні ознаки та аспекти відповідних процедур.

При дослідженні четвертого питання потрібно розглянути процедури податкового адміністрування, які характеризуються міжнародно правовим аспектом. Особливий акцент потрібно зробити на процедурах: обміну податковою інформацією (CRS та FATCA); KIK; ТЦУ.

Нормативні акти та література

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Податкове право (схеми) / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 258 с.

Податкове право України: альбом схем: навч. посіб. / за заг. редакцією Л.М. Касьяненко. - К.: Алерта, 2013. - 112 с.

Брояков С. В. Податкові консультації в механізмі податкового адміністрування: дис. ... докт. філософії в галузі знань 08 “Право” : спец.: 081 – Право / С. В. Брояков ; наук. керівник О. О. Головашевич ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків: б. в., 2021. – 216 с.

Трансфертне ціноутворення: сучасний стан та проблеми правозастосування: монографія / А.М. Котенко, М.О. Мішин, С.В.

Брояков та ін. Національна академія правових наук України – Харків: Право, 2021. – 162 с.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична газета*. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkov-ta-zboriv.html>.

Греца Я. В., Греца С. М. Механізм правового регулювання забезпечення виконання податкового обов'язку // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Випуск № 69. С. 255–259. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.43>

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Красовський В. Єдиний стандарт звітності як модель для податкового обміну інформацією: механізм дії та стан імплементації в Україні // *Право та інноваційне суспільство*. 2024. Випуск № 1 (22). DOI: 10.37772/2309-9275-2024-1(22)-1

Kosse D. D. Legal Support for Automatic Exchange of Tax Information According to the CRS Standard for Tax Residents of Ukraine // *Actual problems of improving of current legislation of Ukraine* / Nov. 2020. DOI:10.15330/apiclu.54.101-118.

Куріленко Н. Автоматичний обмін податковою інформацією та

інші новації податкового законодавства: що змінить проект № 8131 // *LIGA-ZAKON*. 2023. URL:

https://biz.ligazakon.net/analytics/219372_avtomatichniy-obmn-podatkovoyu-nformatsyu-ta-nsh-novats-podatkovogo-zakonodavstva-shcho-zmnit-proekt-8131

Бец Н. Міжнародний обмін фінансовою інформацією: як це працює // *Юридична газета*. 2021. Вип. № 16. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/mizhnarodniy-obmin-finansovoyu-informaciyu-yak-ce-pracyue.html>

Драч С. Автоматичний обмін податковою інформацією: чого чекати Україні? // *Юридична газета*. 2019. Вип. № 4-5. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/avtomatichniy-obmin-podatkovoyu-informaciyu-chogo-chekati-ukrayini.html>

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Порядок застосування загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information): Наказ Міністерства фінансів України від 26 травня 2023 року № 282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-23#Text>

Т е м а 6. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ

План

1. Поняття «податкового контролю» та способи його здійснення
2. Облік платників податків
3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів.
4. Перевірки платника податків

При розкритті першого питання потрібно надати визначення поняттю «податковий контроль». Визначити та описати систему способів здійснення податкового контролю. Визначити коло органів уповноважених на реалізацію заходів податкового контролю.

В подальшому потрібно послідовно розглянути основні способи здійснення податкового контролю.

У другому питанні потрібно розглянути такий спосіб здійснення податкового контролю як облік платників податків. Слід розглянути дуальну природу відповідного способу здійснення податкового контролю – крізь призму визначення його ознак як способу здійснення податкового контролю (з одного боку) та як елементу податкового обов'язку (з іншого боку). Розглянути проблематику обліку крізь призму суб'єктного та об'єктного підходу.

У третьому питанні слід приділити особливу увагу механікам інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів. Потрібно дослідити способи збору податкової інформації. Направлення контролюючим органом запиту про надання інформації та

її документального підтвердження та порядок відповіді платника податків на відповідний запит.

При дослідженні четвертого питання потрібно визначити систему різновидів перевірок платника податків. Описати основні риси та відмінності відповідних видів перевірок платника податків. Визначити процедури проведення перевірок платника податків та оформлення їх результатів.

Нормативні акти та література

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Податкове право (схеми) / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 258 с.

Мельник П. В., Тарангул Л. Л. Фіскальна політика та податковий контроль: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 386 с.

Проскура К. П. Податковий контроль в Україні: теорія, методологія, практика: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 412 с.

Россіхіна Г. В., Россіхін В. В., Гусейнов І. В., Надобко С. В. Фінансово-податковий нагляд та контроль в Україні: історико-правові моделі та праобрази // *Київський часопис права*. 2022 (опубл. 2023). № 3. С. 92–97. DOI: 10.32782/kj/2022.3.14.

Маринів Н. А. Податковий контроль як складник фінансового контролю: публічно-правовий аспект // *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5/2. С. 86–91.

Маринів Н. А. Податковий облік як спосіб здійснення податкового контролю // *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 3(78). С. 116–123.

Маринів В. П. Правові принципи проведення податкових перевірок // *Юридичний вісник*. 2020. Вип. 15. С. 158–160. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/13052/1/Maryniv_158-160.pdf

Татарова Т., Саблук С., Чубенко А., Козін С., Кобильнік Д. До питання класифікації адміністративно-правових методів фіскального контролю // *Amazonia Investiga*. 2022. Т. 11, № 52. С. 148–154.

Кобильнік Д. А. Особливості процедур надання інформації на вимогу ДФС // *Вороновські читання (єдність адміністративних та фінансових процедур)* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 5–6 жовт. 2018 р.). Харків : Асоціація фінансового права України, 2018. С.

Кобильнік Д.А. Дискреційні повноваження контролюючих органів у контексті реалізації принципу законності у сфері оподаткування // *Проблемні питання застосування Податкового кодексу України при вирішенні спорів адміністративними судами: матеріали наук.-практ. «кругл.столу»* (м. Краматорськ, 12 грудня 2014 р.) /за ред.. В.Я. Тація, Р.Ф. Ханової.- Х.: Право, 2014.-С.39-41.

Дуравкін П. М. Податковий обов'язок: правова категорія чи

наукова абстракція // Державне будівництво та місцеве самоврядування. 2014. Вип. 27. С. 128–138.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов’язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична газета*. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkov-ta-zboriv.html>.

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків: Наказ Міністерства фінансів України 02.06.2015 № 524 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 07 вересня 2020 року № 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>

Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків: Наказ Міністерства фінансів України від 20 серпня 2015 року № 727 у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22 грудня 2021 року № 702. URL:

Т е м а 7. **ФАКТИЧНА ПЕРЕВІРКА**

План

1. Поняття «фактичної перевірки».
2. Процедури проведення фактичної перевірки.
3. Фактична перевірка та її відмінність від інших різновидів перевірок платників податків.

При розкритті першого питання потрібно надати визначення поняттю «фактична перевірка». Окреслити іманентні риси, які притаманні фактичним перевіркам. Визначити нормативну основу проведення фактичних перевірок. Дослідити специфіку проведення фактичних перевірок платників податків в іноземних країнах.

У другому питанні потрібно визначити специфіку проведення фактичних перевірок. Визначити підстави для проведення фактичних перевірок та безпосередній предмет контролю. Описати процедури проведення фактичних перевірок.

У третьому питанні потрібно окреслити систему ознак фактичних перевірок та інших різновидів перевірок для проведення їх співставлення (пошук подібних та відмінних рис).

Нормативні акти та література

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право,

2025. – 488 с

Кобильнік Д.А. Дискреційні повноваження контролюючих органів у контексті реалізації принципу законності у сфері оподаткування // *Проблемні питання застосування Податкового кодексу України при вирішенні спорів адміністративними судами: матеріали наук.-практ. «кругл.столу»* (м. Краматорськ, 12 грудня 2014 р.) / за ред.. В.Я. Тація, Р.Ф. Ханової.- Х.: Право, 2014.-С.39-41.

Дуравкін П. М. Податковий обов'язок: правова категорія чи наукова абстракція // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Вип. 27. С. 128–138.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична газета*. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://jur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkov-ta-zboriv.html>.

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Татарова Т.О. Особливості податкової перевірки як форми податкового контролю // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2016. Випуск № 4/2016. С. 113-122. URL: http://www.jes.nuoua.od.ua/archive/4_2016/12.pdf

Шевчик О. С. Про деякі аспекти проведення податкового

контролю в умовах воєнного стану // *Полтавський правовий часопис*. 2022. № 4 (4). С. 64–78. URL: <https://plr.nlu.edu.ua/article/view/287959/285648>

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Мельник П. В., Тарангул Л. Л. Фіскальна політика та податковий контроль: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 386 с.

Проскура К. П. Податковий контроль в Україні: теорія, методологія, практика: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 412 с.

Россіхіна Г. В., Россіхін В. В., Гусейнов І. В., Надобко С. В. Фінансово-податковий нагляд та контроль в Україні: історико-правові моделі та праобрази // *Київський часопис права*. 2022 (опубл. 2023). № 3. С. 92–97. DOI: 10.32782/klj/2022.3.14.

Маринів Н. А. Податковий контроль як складник фінансового контролю: публічно-правовий аспект // *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5/2. С. 86–91.

Маринів Н. А. Податковий облік як спосіб здійснення податкового контролю // *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 3(78). С. 116–123.

Маринів В. П. Правові принципи проведення податкових перевірок // *Юридичний вісник*. 2020. Вип. 15. С. 158–160. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/13052/1/Maryniv_158-

Татарова Т., Саблук С., Чубенко А., Козін С., Кобильнік Д. До питання класифікації адміністративно-правових методів фіскального контролю // Amazonia Investiga. 2022. Т. 11, № 52. С. 148–154.

Т е м а 8. ПЛАНОВА ТА ПОЗАПЛАНОВА ДОКУМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА

План

1. Поняття «документальна перевірка»
2. Планова та позапланова перевірка. Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок.
3. Документальні виїзні та невиїзні перевірки платників податків
4. Оформлення результатів планової та позапланової перевірки платника податків. Порядок подання платником податків заперечень на результати перевірок.

При розкритті першого питання потрібно надати визначення поняттю «документальна перевірка». Окреслити іманентні риси, які притаманні документальним перевіркам. Визначити нормативну основу проведення документальних перевірок, як на законодавчому рівні, так й власне підзаконному.

В подальшому потрібно розглянути різновиди документальних перевірок платників податків.

У другому питанні потрібно визначити специфіку проведення

документальних планових та позапланових перевірок. Окреслити систему ознак, що робить їх подібними та відмінними. Описати процедуру формування плану-графіку документальних перевірок платників податків.

У третьому питанні потрібно описати специфіку проведення документальних виїзних та невиїзних перевірок платників податків. Окреслити систему ознак, що робить їх подібними та відмінними. Описати специфіку процедур проведення документальних виїзних та невиїзних перевірок платника податків.

При дослідженні четвертого питання потрібно описати процедури оформлення результатів перевірок платника податків. Також потрібно розкрити порядок подання заперечень на результати перевірки платника податків.

Нормативні акти та література

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Податкове право (схеми) / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 258 с.

Мельник П. В., Тарангул Л. Л. Фіскальна політика та податковий контроль: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 386 с.

Проскура К. П. Податковий контроль в Україні: теорія,

методологія, практика: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 412 с.

Россіхіна Г. В., Россіхін В. В., Гусейнов І. В., Надобко С. В. Фінансово-податковий нагляд та контроль в Україні: історико-правові моделі та праобрази // *Київський часопис права*. 2022 (опубл. 2023). № 3. С. 92–97. DOI: 10.32782/klj/2022.3.14.

Маринів Н. А. Податковий контроль як складник фінансового контролю: публічно-правовий аспект // *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5/2. С. 86–91.

Маринів Н. А. Податковий облік як спосіб здійснення податкового контролю // *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 3(78). С. 116–123.

Маринів В. П. Правові принципи проведення податкових перевірок // *Юридичний вісник*. 2020. Вип. 15. С. 158–160. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/13052/1/Maryniv_158-160.pdf

Татарова Т., Саблук С., Чубенко А., Козін С., Кобильнік Д. До питання класифікації адміністративно-правових методів фіскального контролю // *Amazonia Investiga*. 2022. Т. 11, № 52. С. 148–154.

Кобильнік Д. А. Особливості процедур надання інформації на вимогу ДФС // *Вороновські читання (єдність адміністративних та фінансових процедур)* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 5–6 жовт. 2018 р.). Харків : Асоціація фінансового права України, 2018. С.

Кобильнік Д.А. Дискреційні повноваження контролюючих

органів у контексті реалізації принципу законності у сфері оподаткування // *Проблемні питання застосування Податкового кодексу України при вирішенні спорів адміністративними судами: матеріали наук.-практ. «кругл.столу»* (м. Краматорськ, 12 грудня 2014 р.) /за ред.. В.Я. Тація, Р.Ф. Ханової.- Х.: Право, 2014.-С.39-41.

Дуравкін П. М. Податковий обов'язок: правова категорія чи наукова абстракція // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Вип. 27. С. 128–138.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична газета*. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatktiv-ta-zboriv.html>.

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Шевчик О. С. Про деякі аспекти проведення податкового контролю в умовах воєнного стану // *Полтавський правовий часопис*. 2022. № 4 (4). С. 64-78. URL: <https://plr.nlu.edu.ua/article/view/287959/285648>

Омельчук Л.В., Лазаренко А.С. Призначення позапланової податкової перевірки у кримінальному провадженні // *Часопис Київського університету права*. 2019. Випуск 1. С. 242-245.

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від

02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків: Наказ Міністерства фінансів України 02.06.2015 № 524 в редакції наказу Міністерства фінансів України

від 07 вересня 2020 року № 548. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>

Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків: Наказ Міністерства фінансів України від 20 серпня 2015 року № 727 у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22 грудня 2021 року № 702. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>

Т е м а 9. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ

План

1. Визначення поняття податкового спору.
2. Учасники (суб'єкти) процедур із вирішення податкових спорів.
3. Види податкових спорів.
4. Адміністративні та судові процедури із вирішення податкових спорів.
5. Стадії податкового спору.

При розкритті першого питання необхідно дати визначення податковому спору, навести основні ознаки податкового спору, вказати підстави виникнення податкових спорів, зокрема, суб'єктивні та об'єктивні причини. Необхідно визначити такі категорії як «розбіжність», «конфлікт» та відповідно «спір». Розмежувати поняття податковий спір та податковий конфлікт.

У другому питанні слід вказати учасників процедур із вирішення податкових спорів. Виділити основні групи суб'єктів податкових спорів. Встановити права та обов'язки учасників податкових спорів.

Розкриваючи третє питання, необхідно назвати види податкових спорів, навести критерії класифікації податкових спорів.

У четвертому питанні слід навести особливості адміністративної та судової процедури із вирішення податкових спорів. Навести джерела права, які визначають порядок адміністративного та судового вирішення податкових спорів. Вказати правові підстави адміністративного та судового оскарження рішень контролюючих органів.

У п'ятому питанні необхідно вказати стадії податкового спору. Зазначити етапи порядку вирішення податкових спорів, їх призначення та особливості.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV в редакції від 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 р. № 1204 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 31.12.2020 р. № 846). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

Порядок направлення податковими органами податкових вимог платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.06.2017 р. № 610. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-17#Text>.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : затв. наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>.

Кучерявенко М. П. До питання природи податку в контексті вирішення податкового конфлікту. Податкові спори в адміністративному судочинстві : збірник тез доповідей п'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Адміністративна юстиція в Україні: проблеми теорії та практики». (м. Київ, 4–5 липня 2022 р.). Київ : ВАІТЕ, 2022. С. 34–37. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2022_07_06_zbirnyk_tez.pdf.

Смичок Є. М. Судова доктрина податкових вигод. Право та державне управління. 2020. № 3. С. 46–52. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2020/3_2020.pdf.

Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

Податково-правова відповідальність: правова природа й особливості. Проблеми правової відповідальності : монографія / за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків : Право, 2014. С. 189–207.

Музика-Стефанчук О. А., Поляничко А. О. Принципи податкового права України: проблеми визначення та реалізації : монографія. Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. 212 с.

Макаренко О. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав платників податків у розрізі аналізу прийнятих ним рішень. Юридична Україна. 2019. № 4. С. 72–73. URL:

<http://yu.yurinc.com/nomer-8-2018/>.

Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та іншими особами та їх розгляду контролюючими органами : затв. наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. № 916. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#n7>.

Смичок Є. М. Принципи податкового законодавства крізь призму практики Верховного Суду. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2020. № 8 (36). Vol. 2. Pp. 191–198. URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/3877>.

Oleksandr Golovashevych, Iryna Bondarenko, Artem Kotenko, Mykola Kucheryavenko, Oleg Zaverukha. Mediation in the Resolution of Tax Disputes: Advantages, Application Experience, Prospects for Implementation in Ukraine. DANUBE. 2024. № 1. Pp. 73–86.

Шульга Т. М., Мануйлова Ю. О. Порушення права на мирне володіння майном: рішення Європейського суду як основа регулювання податкових спорів. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 2 (20). С. 475–487. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/9160>

Шульга Т. М., Литвиненко Д. О. Взаємовідносини держави та платників податків у податкових правовідносинах. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління: електронне наукове видання. 2021. № 2 (14). С. 153–159. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-2\(14\)-153-159](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-2(14)-153-159).

Ханова Р. Ф., Барікова А. А. Бенефіціарний власник доходу: правові позиції і як їх застосовувати. Судебно-юридическая газета. 2021. 9 берез. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres->

centr/zmi/1085524/.

Хошуляк В. В. Рішення Верховного Суду як правова форма забезпечення єдності судової практики розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Право України. 2020. № 4. С. 164–179. URL:

https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2020_4/pravo_2020_4-s13/.

Усенко Є. А. Правове регулювання процедур вирішення податкових спорів : монографія. Харків : Право, 2011. 184 с.

Смичок Є. М. Досудовий порядок вирішення податкових спорів. Право і суспільство. 2012. № 6. С. 77–82. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/6_2012/16.pdf.

Смичок Є. М. Статичні судові доктрини із вирішення податкових спорів. Правова позиція. 2021. № 1 (30). С. 108–112. URL: <http://legalposition.umsf.in.ua/v1-30-2021>.

Смолов К. В. Оскарження платником податків рішень контролюючих органів у судовому порядку: окремі теоретичні та практичні проблеми. Актуальні проблеми держави і права. 2019. № 82. С. 211–228. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4c4df3b1-c3e7-4341-9e80-d6eb8806bf30/content>.

Лакушева Є. В. Публічні та приватні інтереси в податковому праві : дис..... канд. юрид. наук. Київ, 2014.

Жернаков М. В. Податкові спори: реформування механізмів вирішення : монографія. Харків : Право, 2015. 288 с.

Бондаренко О. М. Теорія та практика вирішення податкових

спорів: концептуальні засади : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2019. 484 с.

Брояков С. В. Оскарження до суду податкових консультацій як механізм забезпечення прав платника податків. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2019. № 1. С. 59–69. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2019/8.pdf.

Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя : наук.-метод. посіб. 2-ге вид. випр., допов. Київ, 2015. 212 с.

Т е м а 10. ПРОЦЕДУРИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА СУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ

План

1. Правові підстави адміністративного оскарження рішень контролюючих органів.
2. Стадії адміністративних процедур із вирішення податкових спорів.
3. Оформлення результатів адміністративних процедур із вирішення податкових спорів.
4. Стадії судових процедур із вирішення податкових спорів.
5. Учасники судових процедур із вирішення податкових спорів.

При розкритті першого питання необхідно дати визначення податковому спору, вказати основні ознаки податкового спору, навести джерела права, які визначають порядок адміністративного вирішення податкових спорів. Вказати правові підстави адміністративного

оскарження рішень контролюючих органів.

У другому питанні необхідно вказати стадії адміністративної процедури щодо вирішення податкового спору. Зазначити етапи порядку вирішення податкового спору в адміністративному порядку, їх призначення та особливості.

У третьому питанні слід зазначити види рішень за результатами розгляду скарги в адміністративній процедурі вирішення податкових спорів та вимоги до такого рішення. Слід вказати особливості розгляду матеріалів скарги платника податків, можливість платника податків приймати участь у розгляді скарги.

У четвертому питанні необхідно зазначити стадії судової процедури із вирішення податкових спорів, зокрема, розкрити питання судової юрисдикції із вирішення податкових спорів, строк звернення до суду та особливості кожного етапу.

У п'ятому питанні слід вказати учасників судових процедур із вирішення податкових спорів. Навести джерела права, які визначають судовий порядок із вирішення податкових спорів. Вказати специфіку судових процедур у справах за зверненням контролюючого органу.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України

від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV в редакції від 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 р. № 1204 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 31.12.2020 р. № 846). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

Порядок направлення податковими органами податкових вимог платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.06.2017 р. № 610. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-17#Text>.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : затв. наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>.

Кучерявенко М. П. До питання природи податку в контексті вирішення податкового конфлікту. Податкові спори в адміністративному судочинстві : збірник тез доповідей п'ятої

міжнародної науково-практичної конференції «Адміністративна юстиція в Україні: проблеми теорії та практики». (м. Київ, 4–5 липня 2022 р.). Київ : ВАІТЕ, 2022. С. 34–37. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2022_07_06_zbirnyk_tez.pdf.

Смичок Є. М. Судова доктрина податкових вигод. Право та державне управління. 2020. № 3. С. 46–52. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2020/3_2020.pdf.

Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

Податково-правова відповідальність: правова природа й особливості. Проблеми правової відповідальності : монографія / за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків : Право, 2014. С. 189–207.

Музика-Стефанчук О. А., Поляничко А. О. Принципи податкового права України: проблеми визначення та реалізації : монографія. Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. 212 с.

Макаренко О. Європейський суд з прав людини як механізм захисту прав платників податків у розрізі аналізу прийнятих ним рішень. Юридична Україна. 2019. № 4. С. 72–73. URL: <http://yu.yuricom.com/nomer-8-2018/>.

Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та іншими особами та їх розгляду контролюючими органами : затв.

наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. № 916. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#n7>.

Oleksandr Golovashevych, Iryna Bondarenko, Artem Kotenko, Mykola Kucheryavenko, Oleg Zaverukha. Mediation in the Resolution of Tax Disputes: Advantages, Application Experience, Prospects for Implementation in Ukraine. DANUBE. 2024. № 1. Pp. 73–86.

Шульга Т. М., Мануйлова Ю. О. Порушення права на мирне володіння майном: рішення Європейського суду як основа регулювання податкових спорів. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 2 (20). С. 475–487. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/9160>

Шульга Т. М., Литвиненко Д. О. Взаємовідносини держави та платників податків у податкових правовідносинах. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління: електронне наукове видання. 2021. № 2 (14). С. 153–159. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-2\(14\)-153-159](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-2(14)-153-159).

Ханова Р. Ф., Барікова А. А. Бенефіціарний власник доходу: правові позиції і як їх застосовувати. Судебно-юридическая газета. 2021. 9 берез. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/presentation/zmi/1085524/>.

Хохуляк В. В. Рішення Верховного Суду як правова форма забезпечення єдності судової практики розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Право України. 2020. № 4. С. 164–179. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2020_4/pravo_2020_4-s13/.

Усенко Є. А. Правове регулювання процедур вирішення

податкових спорів : монографія. Харків : Право, 2011. 184 с.

Смичок Є. М. Досудовий порядок вирішення податкових спорів. Право і суспільство. 2012. № 6. С. 77–82. URL: http://pravoisusplstvo.org.ua/archive/2012/6_2012/16.pdf.

Смичок Є. М. Статичні судові доктрини із вирішення податкових спорів. Правова позиція. 2021. № 1 (30). С. 108–112. URL: <http://legalposition.umsf.in.ua/v1-30-2021>.

Смолов К. В. Оскарження платником податків рішень контролюючих органів у судовому порядку: окремі теоретичні та практичні проблеми. Актуальні проблеми держави і права. 2019. № 82. С. 211–228. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4c4df3b1-c3e7-4341-9e80-d6eb8806bf30/content>.

Лакушева Є. В. Публічні та приватні інтереси в податковому праві : дисканд. юрид. наук. Київ, 2014.

Жернаков М. В. Податкові спори: реформування механізмів вирішення : монографія. Харків : Право, 2015. 288 с.

Бондаренко О. М. Теорія та практика вирішення податкових спорів: концептуальні засади : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2019. 484 с.

Брояков С. В. Оскарження до суду податкових консультацій як механізм забезпечення прав платника податків. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2019. № 1. С. 59–69. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2019/8.pdf.

Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав

людини при здійсненні правосуддя : наук.-метод. посіб. 2-ге вид. випр., допов. Київ, 2015. 212 с.

Т е м а 11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

План

1. Порядок притягнення до фінансової відповідальності, що встановлюється згідно із Податковим кодексом України.
2. Фінансові санкції за податкові правопорушення: поняття та види.
3. Обставини, що пом'якшують відповідальність за податкові правопорушення.
4. Обставини, що звільняють від фінансової відповідальності за вчинення податкових правопорушень.
5. Окремі види податкових правопорушень.

У першому питанні необхідно розкрити порядок притягнення до фінансової відповідальності, що встановлюється згідно із Податковим кодексом України, зокрема порядок притягнення до фінансової відповідальності платників податків (фізичних та юридичних осіб), контролюючих органів, інших суб'єктів. Слід визначити умови притягнення до фінансової відповідальності фізичних осіб.

У другому питанні необхідно надати визначення поняттю фінансові санкції за податкові правопорушення, розкрити ознаки фінансових санкцій, провести класифікацію фінансових санкцій за податкові правопорушення.

Розкриваючи третє питання, необхідно надати характеристику

обставинам, що пом'якшують відповідальність за податкові правопорушення. Необхідно зазначити наслідки встановлення факту наявності обставин, що пом'якшують відповідальність за податкові правопорушення.

Розкриваючи четверте питання, необхідно надати характеристику обставинам, що звільняють від фінансової відповідальності за вчинення податкових правопорушень та порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Розкриваючи п'яте питання, необхідно навести приклади та надати характеристику податковим правопорушенням у сфері податкового обліку, у сфері сплати податків і зборів, у сфері податкової звітності та податкового контролю.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 р. № 1204 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 31.12.2020 р. № 846). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та іншими особами та їх розгляду контролюючими органами : затв. наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. № 916. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#Text>.

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 : Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.

Гетманцев Д. О., Макачук Р. В., Толкачов Я. С. Юридична відповідальність за податкові правопорушення : наук.-практ. посіб. Київ : Юрінком Інтер. 2015. 748 с.

Головашевич О. О. Принцип невідворотності настання відповідальності в податковому праві: проблеми реалізації. *Вісник Асоціації Фінансового права України*. 2017. № 1. С. 14–20.

Дорошенко Д. П. Примус у податковому праві : дис. ... док. юрид. наук : 12. 00. 07 / Запорізький національний ун-т. Запоріжжя, 2019. 424 с.

Драган О. В. Практичне застосування концепції вини платника податків за вчинене правопорушення. *Правові новели*. 2023. № 21. С. 54–60. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/21_2023/7.pdf.

Дуравкін П. М. Забезпечення виконання податкового обов'язку : монографія. Харків : Право, 2013. 192 с.

Карпенко Н. В. Пеня у податковому праві : дис. ... канд. юрид. наук : 12. 00. 07 / Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь, 2019. 193 с. URL: <https://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/Дисертація-Карпенко-Н.В.-на-здобуття-наукового-ступеня-кандидата-юридичних-наук.pdf>.

Кобильнік Д. А. Охоронна функція податкового права: сутність і форми реалізації. *Юридична наука*. 2020. № 1 (103). С. 439–446. URL: <https://journal-nam.com.ua/index.php/journal/article/view/56/53>.

Кобильнік Д. А. Пеня як форма реалізації охоронної функції податкового права. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 6 (34). Vol. 2. Pp. 118–122. URL: <https://kelmczasopisma.com/viewpdf/2655>.

Кучерявенко М., Теленик С. Податкові розслідування: нові виклики для України та зарубіжний досвід. *Право України*. 2021. № 2. С. 150–162. URL: <https://rd.ua/storage/attachments/13661.pdf>.

Кучерявенко М. П. Податкові процедури: правова природа і класифікація : монографія. Київ : Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 460 с.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6-ти т. Харьков : Право, 2002. Т. 3 : Учение о налоге. Харьков : Легас-Право, 2005. 600 с.

Кучерявенко Н. П. Налоговый процесс : учеб. пособие / Н. П. Кучерявенко. Киев : Правова єдність, 2010. 392 с.

Літвінцева А. Правова природа податкової відповідальності. *National Law Journal: Theory and Practice*. 2015. Octombrie. С. 33–37.

Манукян А. А. Відповідальність за порушення норм податкового законодавства: поняття й ознаки. *Право і суспільство*. 2023. № 5. С. 376–384. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2023/5_2023/55.pdf.

Маринчан Н. Є. Забезпечувальні заходи в податковому праві : дис. ... канд. юрид. наук : 12. 00. 07 / М-во доходів і зборів України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2013. 207 с.

Музика-Стефанчук О. А., Полянничко А. О. Принципи податкового права України: проблеми визначення та реалізації : монографія. Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. 212 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. 488 с.

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Податково-правова відповідальність: правова природа й особливості. Проблеми правової відповідальності : монографія / за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків : Право, 2014. С. 189–207.

Подолян Ю. О. Особливості профілактики правопорушень в сфері податків і зборів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 4. С. 266–271. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/46.pdf>.

Полянничко А. О. Умисел в податкових правопорушеннях – що таке і навіщо? *Юридична практика*. 2021. 8 квіт. URL: <https://pravo.ua/umysel-v-podatkovykh-pravoporushehenniakh-shcho-take-i-navishcho/>.

Смакограй М. К. Особливості процесуального механізму застосування фінансової відповідальності за податкові правопорушення. *Київський часопис права*. 2023. № 3. С. 98–105. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/199>.

Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника

податків у практиці адміністративних судів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58. URL: http://pjv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

Сліденко А. В. Захист інтересів платників податків при застосуванні заходів податкового примусу : дис. ... канд. юрид. наук. : 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 200 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0419U000380>.

Трипольська М. І. Податкове правопорушення як підстава фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства. *Право та державне управління*. 2014. № 1–2 (14–15). С. 73–77.

Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2022. 432 с.

Фінансове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Т. Є. Кагановської ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 276 с.

Ханова Р., Барікова А. Відповідальність держави у податковому праві. *Судебно-юридическая газета*. 31 мая 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/203678-vidpovidalnist-derzhavi-v-podatkovomu-pravi>.

Ханова Р., Барікова А. Оновлена концепція вини в податковому праві. *Судово-юридична газета*. 19 апреля 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/199581-onovlena-kontseptsiya-vini-v-podatkovomu-pravi>.

Шульга Т. М., Кононенко Л. В. Поняття податкової амністії та міжнародний досвід її застосування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 261–264. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1.pdf>.

Duravkin P. Mechanism of compensation for damage caused by illegal decisions, actions or inaction of Ukrainian tax authorities. *Znanstvena misel journal*. Ljubljana, 2021. № 60. Vol. 2. Pp. 14–16. URL: <http://www.zm-journal.org/wp-content/uploads/2021/11/Znanstvena-misel-journal-№60-2021-Vol-2.pdf>.

Т е м а 12. СКЛАД ПОДАТКОВОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

План

1. Поняття податкового правопорушення.
2. Об'єкти податкових правопорушень.
3. Об'єктивна сторона податкових правопорушень.
4. Суб'єкти податкових правопорушень.
5. Суб'єктивна сторона податкових правопорушень.

У першому питанні необхідно надати визначення поняттю податкового правопорушення, розкрити його ознаки. Необхідно провести класифікацію податкових правопорушень та надати характеристику податковим правопорушенням, пов'язаним з невиконанням обов'язків платника податків з податкового обліку, податковим правопорушенням, пов'язаним з невиконанням обов'язків платника податків зі сплати податків та зборів та податковим

правопорушенням, пов'язаним з невиконанням обов'язків платника податків з податкової звітності.

У другому питанні необхідно визначити категорії об'єктів податкових правопорушень, розкрити основний безпосередній об'єкт податкових правопорушень та додаткових безпосередній об'єкт.

Розкриваючи третє питання, необхідно надати характеристику об'єктивній стороні податкового правопорушення, розглянути приклади активної та пасивної поведінки при вчиненні податкового правопорушення.

У четвертому питанні визначити категорії осіб, які можуть бути суб'єктами податкових правопорушень.

Розкриваючи п'яте питання, необхідно надати характеристику суб'єктивної сторони податкового правопорушення. Слід проаналізувати умови притягнення особи до фінансової відповідальності за вчинення податкового правопорушення.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 : Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.

Гетманцев Д. О., Макаrchук Р. В., Толкачов Я. С. Юридична

відповідальність за податкові правопорушення : наук.-практ. посіб. Київ : Юрінком Інтер. 2015. 748 с.

Драган О. В. Практичне застосування концепції вини платника податків за вчинене правопорушення. *Правові новели*. 2023. № 21. С. 54–60. URL: http://legalnovels.in.ua/journal/21_2023/7.pdf.

Дуравкін П. М. Порухення строків/термінів реєстрації податкових накладних/акцизних накладних: суб'єктний склад. *Danish scientific journal*. København, 2021. № 54/2021. Vol. 2. Pp. 13–19. URL: http://www.danish-journal.com/wp-content/uploads/2021/12/DSJ_54_2.pdf.

Кобильнік Д. А. Суб'єктивна сторона податкового правопорушення: до питання визначення. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 3 (69). Т. 2. С. 49–54. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3-2_2020/10.pdf.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6-ти т. Харьков : Право, 2002. Т. 3 : Учение о налоге. Харьков : Легас-Право, 2005. 600 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. 488 с.

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Полянничко А. О. Умисел в податкових правопорушеннях – що таке і навіщо? *Юридична практика*. 2021. 8 квіт. URL: <https://pravo.ua/umysel-v-podatkovykh-pravoporusheenniakh-shcho-take-i-navishcho/>.

Трипольська М. І. Податкове правопорушення як підстава фінансово-правової відповідальності за порушення податкового законодавства. *Право та державне управління*. 2014. № 1–2 (14–15). С. 73–77.

Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2022. 432 с.

Фінансове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Т. Є. Кагановської ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 276 с.

Ханова Р., Барікова А. Відповідальність держави у податковому праві. *Судебно-юридическая газета*. 31 мая 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/203678-vidpovidalnist-derzhavi-v-podatkovomu-pravi>.

Ханова Р., Барікова А. Оновлена концепція вини в податковому праві. *Судово-юридична газета*. 19 апреля 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/199581-onovlena-kontseptsiya-vini-v-podatkovomu-pravi>.

Duravkin P. Mechanism of compensation for damage caused by illegal decisions, actions or inaction of Ukrainian tax authorities. *Znanstvena misel journal*. Ljubljana, 2021. № 60. Vol. 2. Pp. 14–16. URL: <http://www.zm-journal.org/wp-content/uploads/2021/11/Znanstvena-misel-journal-№60-2021-Vol-2.pdf>.

Т е м а 13. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

План

1. Правова характеристика податку на доходи фізичних осіб.
2. Платники, об'єкти та база оподаткування податку на доходи фізичних осіб.
3. Ставки, порядок обчислення та сплати податку на доходи фізичних осіб.
4. Пільги з податку на доходи фізичних осіб.

У першому питанні необхідно надати правову характеристику ПДФО, описати як прямий особистий податок, зазначити його роль у формуванні бюджетів. Додатково слід проаналізувати історичний розвиток, порівняти підходи у різних країнах, розглянути приклади з практики.

У другому питанні визначити категорії платників (резиденти, нерезиденти), об'єкти (заробітна плата, інші доходи), базу оподаткування податку на доходи фізичних осіб.

Розкриваючи третє питання, необхідно визначити ставки податку на доходи фізичних осіб, порядок обчислення, декларування, особливості виконання податкового обов'язку .

У четвертому питанні розкрити пільги щодо податку на доходи фізичних осіб, умови їх застосування. Слід застосувати міждисциплінарний підхід, враховуючи економічні, соціальні аспекти та їх вплив на податкове регулювання.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Смичок Є. М. Судові доктрини у податковому праві : монографія / Є. М. Смичок. Харків : Право, 2023. 336 с.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану : Закон України від 10.10.2024 № 4015-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 3. – Ст. 15.

Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

Про внесення змін до форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо її заповнення : Наказ Міністерства фінансів України від 26.02.2025 № 119 // Офіційний вісник України. – 2025. – № 12. – Ст. 386.

Кучерявенко М. П. Доктрина податкового права. Право України. 2020. № 4. С.11–20

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М., Брояков С. В. Правова природа рішень місцевих рад з питань встановлення місцевих податків та зборів: проблема віднесення до регуляторних актів. Вісник академії

правових наук України. 2022. № 2. С. 178-193.

Про затвердження типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами – підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення : наказ Міністерства фінансів України від 13.05.2021 р. № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-21#n9>.

Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи : наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 р. № 859 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 17.05.2022 р. № 143). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15#Text>.

Бондаренко І. М., Бондик О. П., Квашук Д. О. Оподаткування волонтерської діяльності в умовах воєнного стану. Наукові перспективи. 2024. № 4 (6). С. 867–883. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11018>.

Оподаткування доходів фізичних осіб: правове регулювання : наук.-практ. посіб. / Д. О. Гетманцев та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 624 с.

Шульга Т. М., Бойко О. І. Проблеми та перспективи розвитку податкового законодавства в Україні. Наукові перспективи. 2024. № 2 (44). С. 1075–1084. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/9524>

Шульга Т. М., Мануйлова Ю. О. Порухення права на мирне володіння майном: рішення Європейського суду як основа регулювання податкових спорів. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 2 (20).

С. 475–487. URL:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/9160>.

Шульга Т. М., Драган М. В. Усунення подвійного оподаткування: сутність та практика застосування. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2021. № 2 (14). С. 145–152. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/expert/article/view/1867>.

Порядок функціонування Електронного кабінету : затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2017 р. № 637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0942-17#Text>.

Т е м а 14. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

План

1. Поняття, ознаки та функції податку на прибуток підприємств.
2. Платники податку на прибуток підприємств: загальні положення та особливості.
3. Об'єкт оподаткування та порядок визначення бази оподаткування податку на прибуток підприємств.
4. Ставки податку на прибуток підприємств, звітність та строки сплати.

При розкритті першого питання необхідно визначити ознаки податку на прибуток підприємств, а також розглянути функції. Додатково слід проаналізувати історичний розвиток, порівняти підходи у різних країнах, розглянути приклади з практики, дослідити останні зміни законодавства.

У другому питанні слід охарактеризувати платників податку —

резидентів, нерезидентів, постійні представництва, неприбуткові організації. Звернути увагу на права, обов'язки платників, особливості для окремих категорій.

Розкриваючи третє питання, необхідно пояснити об'єкт оподаткування — фінансовий результат до оподаткування, порядок коригування доходів і витрат, податкові різниці. Надати приклади розрахунків податкової бази.

У четвертому питанні слід розглянути базову ставки, строки подання звітності, сплати податку, відповідальність за порушення. Додатково слід проаналізувати історичний розвиток, порівняти підходи у різних країнах, розглянути приклади з практики, дослідити останні зміни законодавства, використати статистичні дані, наукові дискусії, а також сформулювати власне критичне бачення.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488с

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365.

Фоміна Г. В. Правовий статус юридичних осіб – платників

податків : дис. ... канд.. юрид. наук. Харків, 2015. 189 с.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 04.12.2024 № 4113-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 5. – Ст. 28.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану : Закон України від 10.10.2024 № 4015-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 3. – Ст. 15.

Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств : Наказ Міністерства фінансів України від 13.02.2025 № 94 // Офіційний вісник України. – 2025. – № 10. – Ст. 352.

Кучерявенко М. П. Доктрина податкового права. Право України. 2020. № 4. С.11–20

Брояков С. В., Наугольникова К. М. Специфіка нормативного регулювання інституту постійного представництва в податковому законодавстві. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 6. С. 106–108. URL: http://lsej.org.ua/6_2021/30.pdf

Шульга Т. М., Васенко С. Ю. Проблеми адміністрування податку на прибуток і перспективи його зміни податком на виведений капітал. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 6. С. 268–270. URL: http://lsej.org.ua/6_2018/6_2018.pdf.

Смичок Є. М. Оподаткування діяльності постійного представництва: на прикладі України та Італійської Республіки. Вісник

асоціації фінансового права України. 2017. № 1. С. 127–137.

URL: <http://afl.org.ua/2017/03/27/visnik-asotsiatsiyi-finansovogoprava-1-2017/>.

Заверуха О. Б. Відображення законних інтересів платників податків у їх правах: теоретичний та практичний аспекти. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 7. С. 74–77. URL: http://lsej.org.ua/7_2023/15.pdf.

Кобильнік Д. А. Загальні підходи до характеристики функцій податкового права. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2020. № 7 (35). Рр. 159–164. URL: <https://kelmczasopisma.com/viewpdf/3023>.

Кобильнік Д. А. Сучасні підходи до характеристики податково-правового примусу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2020. № С. 25–28. URL: .

Кучерявенко М. П. До питання природи податку в контексті вирішення податкового конфлікту. Податкові спори в адміністративному судочинстві : збірник тез доповідей п'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Адміністративна юстиція в Україні: проблеми теорії та практики». (м. Київ, 4–5 липня 2022 р.). Київ : ВАІТЕ, 2022. С. 34–37.

Т е м а 15. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

План

1. Правова природа податку на додану вартість.
2. Платники податку на додану вартість: порядок реєстрації та

обов'язки.

3. Об'єкт та база оподаткування, ставки податку на додану вартість.

4. Податковий кредит з податку на додану вартість.

При розкритті першого питання пояснити правову природу ПДВ, визначити особливості цього непрямого податку, розкрити проблеми адміністрування цього податку. Вказати на роль ПДВ у системі бюджетних надходжень.

У другому питанні охарактеризувати порядок реєстрації платників ПДВ, їх обов'язки, зокрема ведення обліку, складання накладних, звітності. Додатково слід проаналізувати історичний розвиток, порівняти підходи у різних країнах, розглянути приклади з практики.

Розкриваючи третє питання, необхідно вказати, що є об'єктом оподаткування, як формуються база та ставки, особливості обчислення.

У четвертому питанні слід Пояснити зміст податкового кредиту, порядок його формування, підтвердження права на кредит.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П.

Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 04.12.2024 № 4113-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 5. – Ст. 28.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення на митну територію України окремих товарів оборонного призначення : Закон України від 17.12.2024 № 4143-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 6. – Ст. 30.

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України : Наказ Міністерства фінансів України від 09.08.2024 № 400 // Офіційний вісник України. – 2024. – № 82. – Ст. 1302.

Кучерявенко М. П. Доктрина податкового права. Право України. 2020. № 4. С.11–20

Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість : наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 28.12.2022 р. № 463). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>.

Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 р. № 1307 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 28.12.2022 р. № 463). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#n20>.

Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1246 (у ред. постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 р. № 341). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-п#Text>.

Смичок Є. М. Судова доктрина податкових вигод. Право та державне управління. 2020. № 3. С. 46–52. URL: http://pdujournal.kpu.zp.ua/archive/3_2020/3_2020.pdf

Шульга Т. М., Кислиця А. В. Проблеми сплати ПДВ в Україні під час євроінтеграції. Universum. 2023. № 3. С. 17–27. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/599>.

Заверуха О. Б. Способи захисту платників податків у контексті реалізації гарантій забезпечення їх законних інтересів. Публічне право. 2023. № 2 (50). С. 46–53. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/50/5.pdf>.

Кобильнік Д. А. Особливості реалізації функцій податкового права (методологічний аспект) : дис д-ра. юрид. наук. Харків, 2021, 443 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/07_2021/Kobylnik.pdf.

Кобильнік Д. А. Охоронна функція податкового права: сутність і форми реалізації. Юридична наука. 2020. № 1 (103). С. 439–446. URL: <https://journalnam.com.ua/index.php/journal/article/view/56/53>.

Т е м а 16. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

План

1. Правове регулювання акцизного податку.
2. Платники акцизного податку та об'єкти оподаткування.
3. Ставки, база оподаткування та порядок обчислення акцизного податку.
4. Порядок сплати, звітність та контроль за справлянням акцизного податку.

У першому питанні розкрити нормативне регулювання, правову природу, значення акцизного податку як податку на підакцизні товари.

У другому питанні слід надати визначити категорії платників (виробники, імпортери та ін), об'єкти (алкоголь, тютюн, паливо, енергоресурси та ін). Додатково слід проаналізувати історичний розвиток, порівняти підходи у різних країнах, розглянути приклади з практики.

Розкриваючи третє питання визначити базу оподаткування, ставки, базу, порядок обчислення акцизу, приклади обчислень для окремих товарів. Слід застосувати міждисциплінарний підхід, враховуючи економічні, соціальні, політичні аспекти та їх вплив на податкове регулювання.

У четвертому питанні розглянути порядок сплати, строки, форми звітності, контроль і відповідальність.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р.

№ 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365.

Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13 квіт. 2017 р. № 2019-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 27–28. – Ст. 312.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби : Закон України від 04.12.2024 № 4115-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 7. – Ст. 35.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування акцизним податком спирту етилового та біоетанолу : Закон України від 09.10.2024 № 4014-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2025. – № 4. – Ст. 20.

Кучерявенко М. П. Доктрина податкового права. Право України. 2020. № 4. С.11–20

Шульга Т. М., Савчук В. С. Проблематика акцизного оподаткування в Україні. Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». 2018. № 2 (18). С. 1–12.
URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18stmovu.pdf>.

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Процедурне регулювання виконання податкового обов'язку: проблемні аспекти при вирішенні судових спорів. Судовий розгляд податкових і митних спорів: проблеми, виклики, пріоритети : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 4–5 липня 2019 р. Київ, 2019. С. 140–143.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів. Юридична Газета. 2018. № 42 (644). URL: <http://yurgazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/momentvikonannya-obovyazku-zi-splati-podatkov-ta-zboriv.html>.

Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М., Брояков С. В. Правова природа рішень місцевих рад з питань встановлення місцевих податків та зборів: проблема віднесення до регуляторних актів. Вісник академії правових наук України. 2022. № 2. С. 178–193.

Пуделька Йорг. Доктрина розсуду в податковому праві Німеччини та України. Право України. 2020. № 4. С. 93–104. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2020_4/pravo_2020_27_4-s7/

Т е м а 17. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

План

1. Загальна характеристика екологічного податку.
2. Платники екологічного податку.
3. Об'єкт та база екологічного податку.
4. Оподаткування екологічним податком в ЄС.

В першому питанні слід висвітлити, що таке екологічний податок: його суть і призначення. Проаналізувати законодавче поняття екологічного податку. Визначити місце екологічного податку в податковій системі України. Також окрему увагу слід приділити видам діяльності, які фактично є підставою для стягнення екологічного податку (ст. 240 Податкового кодексу України).

У другому питанні необхідно дати характеристику такому обов'язковому елементу правового механізму екологічного податку, як платники. Розкрити, які суб'єкти є платниками екологічного податку і їх особливості. Окремо торкнутися проблематики, які суб'єкти не можуть бути платниками екологічного податку.

В третьому питанні необхідно розкрити види об'єктів та базу екологічного податку (ст. 242 Податкового кодексу України) і надати їх загальну характеристику. А також висвітлити особливості визначення об'єкта та бази екологічного податку.

Четверте питання присвячене екологічному оподаткуванню в ЄС. Слід розкрити європейську концепцію оподаткування «забруднювач платить». Приділити увагу принципам європейської екологічної

політики. А також дати коротку характеристику основних видів екологічних податків у ЄС (енергетичні податки, податки на забруднення та інші).

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI: станом на 1 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закону України від 24.03.2022 № 2142-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>.

Гончарук І.В., Березюк С.В., Токарчук Д.М., Подоляничук О.А. Екологічне оподаткування в концепції соціальної відповідальності громадян. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики, 2024. №3. С. 7-25. URL: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-3-1>

Клименко Т., Сидоренко О., Гливенко В. Екологічне оподаткування в умовах воєнного стану в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 3(35). С. 183-195. URL: <https://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/29993/183-195.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Мушенюк В.В., Ситніченко О.М. Особливості адміністрування екологічного податку в період дії правового режиму воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал № 4/2024. URL:

http://www.lsej.org.ua/4_2024/101.pdf.

Нова енергетична податкова система ЄС. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/202208/9%20Tree%20Enery%20Taxation%20Tree%205%20final%20text_297x210mm_4%2B4_web_180822.pdf.

Нога П. Конфлікт між адміністративними та податковими процедурами при сплаті екологічного податку органами державної влади. Вороновські читання (Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту) : збірник статей, доповідей та тез учасників міжнар. наук.-практ. конф, м. Чернівці, 4–5 жовтня 2024 р. / Редкол.: М. Кучерявенко, П. Дуравкін. Харків : Асоціація фінансового права України, 2024. С. 111-115. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/70343/1/VORONOVSKI-CHYTANNYA-2024-CHernivtsi-4-5-zhovtnya.pdf>

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Самко О. О. Проблеми та перспективи екологічного оподаткування в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. (1 (33), С. 184–197. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-184-197](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-184-197)

Свиноус І.В., Слободенюк О.І., Присяжнюк Н.М., Гаврик О.Ю., Осадчий М.С. Екологічне оподаткування: світовий досвід та виклики

для України. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 15. С. 19-24. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.15.19>

Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2022. 432 с.

Фінансове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Т. Є. Кагановської ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 276 с.

Чечетова Н., Клименко О., Мала С. Екологічний податок: сучасні реалії та зарубіжний досвід. Економіка та суспільство. 2025. № 71. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5468/5409>

Ямненко Т. Щодо питання адміністрування екологічного податку. Вороновські читання (Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту) : збірник статей, доповідей та тез учасників міжнар. наук.-практ. конф, м. Чернівці, 4–5 жовтня 2024 р. / Редкол.: М. Кучерявенко, П. Дуравкін. Харків : Асоціація фінансового права України, 2024. С. 175-179. URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/70343/1/VORONOVSKI-CHYTANNYA-2024-CHernivtsi-4-5-zhovtnya.pdf>

Podolianchuk O.A. Ecological tax: essence, calculation method and accounting reflection. German International Journal of Modern Science. 2021. № 11, vol. 2. P. 12-26. DOI: <https://doi.org/10.24412/2701-8369-2021-11-2-12-22>

Т е м а 18. ПОДАТОК НА МАЙНО

План

1. Склад податку на майно. Особливості його встановлення.
2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Земельний податок й орендна плата як складові плати за землею.
4. Транспортний податок.

У першому питанні необхідно зазначити склад податку на майно, особливості його встановлення, зокрема повноваження сільських, селищних, міських рад щодо встановлення місцевих податків.

При розкритті другого питання необхідно вказати основні елементи правового механізму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: платник, об'єкт, ставка. Проаналізувати додаткові елементи правового механізму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: порядок обчислення і сплати.

У третьому питанні встановити основні елементи правового механізму плати за землею: платник, об'єкт, ставка. Вказати додаткові елементи правового механізму плати за землею: порядок обчислення і сплати, податковий період, порядок зарахування до бюджетів. Визначити підставу для нарахування орендної плати за земельну ділянку.

У четвертому питанні слід зазначити платників, об'єкт, ставку, порядок декларування і сплати транспортного податку.

Нормативні акти та література

Порядок та форми надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 р. № 1330. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1330-2020-п#Text>.

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : затв. наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 р. № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>.

Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М., Брояков С. В. Правова природа рішень місцевих рад з питань встановлення місцевих податків та зборів: проблема віднесення до регуляторних актів. Вісник академії правових наук України. 2022. № 2. С. 178-193.

Чинчин М. М. Правова природа податкового адміністрування в Україні : монографія. Харків : Право, 2014. 160 с.

Занько Б. М. Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо об'єктів та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 18. С.

Т е м а 19. ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

План

1. Загальна характеристика і особливості податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, як складова податку на майно.
2. Платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
3. Об'єкт та база податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
4. Пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

В першому питанні необхідно розкрити правову природу податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Охарактеризувати його місце і роль в системі місцевих податків. А також висвітлити податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, як складову податку на майно.

У другому питанні треба дати характеристику платників податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Окреслити коло суб'єктів, які виступають платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а також зазначити тих осіб, що не підлягають оподаткуванню цим податком. Визначити платників податку в разі перебування об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості у спільній частковій або спільній сумісній власності

кількох осіб.

При висвітленні третього питання слід класифікувати об'єкти податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за типом (житлова та нежитлова нерухомість). Висвітлити, яка нерухомість не може бути об'єктом оподаткування. Розкрити, що є базою оподаткування об'єктів житлової і нежитлової нерухомості та як вона визначається.

У четвертому питанні необхідно визначити і охарактеризувати пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Нормативні акти та література

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 1 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Порядок та форми надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 р. No 1330. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1330-2020-p#Text>.

Постанова Про затвердження Порядку подання відомостей, необхідних для розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Документ 476-2012-п, в редакції від 06.03.2024 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2012-%D0%BF#Text>

Бжезицький Т., Корнєєв П. Податок на нерухоме майно,

відмінне від земельної ділянки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. Вип. 67. С. 210-214. <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/10/40.pdf>

Занько Б.М. Облікові та податкові аспекти справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Інфраструктура ринку. 2020. №. 42. С. 356-362. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2020/42_2020_ukr/62.pdf

Луценко І.С., Гогулінський В.В. Моніторинг фіскальної ролі майнового оподаткування в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8349>

Пономарьова В., Артюх О. Сучасна проблематика майнового оподаткування: національний і міжнародний вимір. Соціально-економічні проблеми і держава. 2022. Вип. 2 (27). С. 161-168. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40065/5/22pvsimv.pdf>

Ефективне адміністрування місцевих податків: запорука фінансової стійкості громад і доступності податкових послуг. Українська організація ОТГ. URL: <https://hromady.org/efektivne-administruvannya-miscevix-podatviv/>

Чемерис. Л. М. Особливості виконання податкового обов'язку з податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки фізичною особою платником податків. Право та державне управління. № 1. 2023. С. 108-117. <https://doi.org/10.32840/pdu.2023.1.16>

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П.

Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Пожидаєва М. А. Правові концепти реформування оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки, в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. 3(85). С. 60-66.

Шульга Т. М., Мануйлова Ю. О. Порухення права на мирне володіння майном: рішення Європейського суду як основа регулювання податкових спорів. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. No 2 (20). С. 475–487. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/9160>.

Hansjoerg Blöchliger, Mame Fatou Diagne. Property taxes in Central and Eastern Europe and Baltic countries: why and how to increase them? OECD Economics Department. February 16, 2023. URL: <https://oecdecoscope.blog/2023/02/16/property-taxes-in-central-and-eastern-europe-and-baltic-countries-why-and-how-to-increase-them/>

R. Dowgier, L. Etel, G. Liszewski, B. Pahl, R. Dowgier, L. Etel, G. Liszewski, B. Pahl, Podatki i opłaty lokalne. Komentarz, Warszawa 2020.

Т е м а 20. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ

ЗЕМЛІ

План

1. Загальна характеристика і форми плати за землю.
2. Платники плати за землю.
3. Об’єкти та база оподаткування плати за землю.
4. Пільги при земельному оподаткуванні.

Розглядаючи перше питання слід охарактеризувати плату за землю, як складову податку на майно (з огляду на ст. 265 Податкового кодексу України). Окреслити її місце і роль в системі місцевих податків і зборів. А також проаналізувати форми плати за землю (земельний податок та орендна плата за землю).

У другому питанні треба дати загальну характеристику платників плати за землю. Зокрема визначити, які суб'єкти є платниками земельного податку, а які є платниками орендної плати за землю. Окремо слід висвітлити особливості справляння земельного податку суб'єктами господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

При висвітленні третього питання слід охарактеризувати об'єкти оподаткування платою за землю та класифікувати їх в залежності від форми власності. Розкрити, що є базою оподаткування платою за землю та як вона визначається.

Четверте питання присвячене податковим пільгам. Тут необхідно визначити пільги щодо сплати земельного податку для фізичних осіб і для юридичних осіб. Окрему увагу слід приділити характеристиці земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком.

Нормативні акти та література

Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI: станом на 1 квіт. 2025 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Порядок та форми надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 р. № 1330. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1330-2020-п#Text>.

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) (Податкова декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)) : Наказ Держ. податк. служби України від 24.12.2010 № 1015 : станом на 28 лют. 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/za042-11#Text>

Про оренду землі : Закон України від 6 жовтня 1998 року № 161-IV.

Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV : станом на 15 листопада 2024 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>

Гаркуша В. В. Динаміка правового регулювання пільг у сплаті та розрахунку плати за землю в умовах воєнного стану на основі судової практики. Проблеми законності. №164. 2024. С. 135–147. URL:

<https://doi.org/10.21564/2414-990X.164.290206>

Гнітецький О., Придатко О., Святна І. Особливості сплати земельного податку та орендної плати за землю під час воєнного стану.

URL: <https://decentralization.gov.ua/news/15516>.

Головін Р. Орендна плата за землю: розмір платежу та податкові наслідки. Наука і техніка сьогодні. 2024. № 4(32). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-4\(32\)-31-44](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-4(32)-31-44)

Зацарна А. Плата за землю: особливості під час дії режиму воєнного стану. Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс. 2024. URL: <https://doi.org/10.62731/mcnd-01.11.2024.007>

Кручко А.С., Бондарчук Н.В. Актуальні питання правового регулювання плати за землю в умовах глобалізації. Юридичний науковий журнал. 2021. № 10. С. 265–268. URL:http://lsej.org.ua/10_2021/69.pdf

Недоступ К., Гресь Н. Плата за землю: колізії податкового законодавства. Foreign trade: economics, finance, law. 2024. Т. 132, № 1. С. 90–101. <https://journals.knute.edu.ua/foreigntrade/article/view/2028/1832>

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с

Шульга Т. М., Сторчак А. О. Особливості адміністрування земельного податку. Галицькі студії. Юридичні науки. 2023. № 3. С. 39–

43. URL: <https://journals.gi.ternopil.ua/index.php/law/article/view/30>.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

Т е м а 21. МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ ОБМІНУ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ (CRS)

План

1. Процедури обміну податковою інформацією. Автоматичний обмін податковою інформацією.
2. CRS (Загальний стандарт звітності).
3. Запровадження CRS в Україні.

При розкритті першого питання потрібно розглянути загальні аспекти обміну податковою інформацією. Визначити специфіку обміну податковою інформацією між державами на підставі конвенцій. Поняття автоматичного обміну податковою інформацією.

У другому питанні потрібно визначити зміст поняття CRS. Описати специфіку появи Загального стандарту звітності (CRS). Окреслити коло країн, які приєдналися до CRS. Сформувати та описати загальний порядок реалізації процедур автоматичного обміну податковою інформацією.

У третьому питанні потрібно описати історичну ретроспективу приєднання України до CRS. Визначити нормативну основу регулювання Загального стандарту звітності в Україні. Відповідальність за порушення правил CRS. Проаналізувати роль фінансових установ у функціонуванні автоматичного обміну податковою інформацією (CRS).

Нормативні акти та література

Casi F., Spengel C., Stage K. Cross-border tax evasion after the Common Reporting Standard: Game over? // *Journal of Public Economics*. 2020. Vol. 190. DOI: 10.1016/j.jpubeco.2020.104240

Noseda F. Common Reporting Standard and EU beneficial ownership registers: inadequate protection of privacy and data protection // *Trusts & Trustees*. 2017., Vol. 23, № 4, С. 404–409. DOI: 10.1093/tandt/ttw243

Ahrens A., Meinzer M. The end of bank secrecy? Bridging the gap to effective automatic information exchange: An Evaluation of OECD's Common Reporting Standard (CRS) and its alternatives // *Tax Justice Network report*. 2014. С. 1-64. URL: <https://www.taxjustice.net/wp-content/uploads/2013/04/TJN-141124-CRS-AIE-End-of-Banking-Secrecy.pdf>

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2025. – 488 с.

Дуравкін П. М. Податковий обов'язок: правова категорія чи наукова абстракція // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Вип. 27. С. 128–138.

Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Момент виконання обов'язку зі сплати податків та зборів (податково-правовий аспект) // *Юридична газета*. 19 жовт. 2018 р. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/moment-vikonannya-obovyazku-zi-splati-podatktiv-ta-zboriv.html>.

Смичок Є. М. Актуальні питання податкового адміністрування в

умовах воєнного стану // *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2023. Випуск 46. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-300>.

Красовський В. Єдиний стандарт звітності як модель для податкового обміну інформацією: механізм дії та стан імплементації в Україні // *Право та інноваційне суспільство*. 2024. Випуск № 1 (22). DOI: 10.37772/2309-9275-2024-1(22)-1

Kosse D. D. Legal Support for Automatic Exchange of Tax Information According to the CRS Standard for Tax Residents of Ukraine // *Actual problems of improving of current legislation of Ukraine* / Nov. 2020. DOI:10.15330/apiclu.54.101-118.

Куріленко Н. Автоматичний обмін податковою інформацією та інші новації податкового законодавства: що змінить проект № 8131 // *LIGA-ZAKON*. 2023. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/219372_avtomatichniy-obmn-podatkovoyu-nformatsyu-ta-nsh-novats-podatkovogo-zakonodavstva-shcho-zmnit-proekt-8131

Бец Н. Міжнародний обмін фінансовою інформацією: як це працює // *Юридична газета*. 2021. Вип. № 16. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/mizhnarodniy-obmin-finansovoyu-informaciyu-yak-ce-pracyue.html>

Драч С. Автоматичний обмін податковою інформацією: чого чекати Україні? // *Юридична газета*. 2019. Вип. № 4-5. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/avtomatichniy-obmin-podatkovoyu-informaciyu-chogo-chekati-ukrayini.html>

Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1685>

Інформаційний Лист № 5/2023 (зі змінами станом на 6 грудня 2024 року). Офіційний веб-сайт Міністерства Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/InfoList5_2023_%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf

Порядок застосування загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information): Наказ Міністерства фінансів України від 26 травня 2023 року № 282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-23#Text>

Т е м а 22. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ДІЯ СІТІ

План

1. Поняття та зміст правового режиму Дія Сіті.
2. Види діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія Сіті.
3. Резиденти Дія Сіті та їх правовий статус.
4. Особливості сплати податків резидентами Дія Сіті.

У першому питанні необхідно надати визначення поняттю правового режиму Дія Сіті, проаналізувати нормативно-правове регулювання режиму Дія Сіті, окреслити ознаки правового режиму та розкрити його зміст.

У другому питанні потрібно окреслити перелік видів діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму

Дія Сіті.

Розкриваючи третє питання, необхідно визначити категорії осіб, які можуть набути статусу резидентів Дія Сіті, розкрити порядок набуття відповідного статусу резидента Дія Сіті та надати характеристику колу прав та обов'язків резидентів Дія Сіті. Слід також розкрити порядок та підстави втрати статусу резидента Дія Сіті та порядок оскарження рішення про втрату статусу резидента Дія Сіті.

У четвертому питанні розкрити особливості сплати податків резидентами Дія Сіті. Додатково слід проаналізувати порядок формування та ведення реєстру Дія Сіті.

Нормативні акти та література

Перелік видів діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія Сіті : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 р. № 467. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/467-2022-п#n8>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Порядок обрання представників громадськості до складу апеляційної комісії для розгляду скарг на рішення про втрату статусу резидента Дія Сіті : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-2022-п#n13>.

Порядок подання та розгляду заяви про набуття статусу резидента Дія Сіті : затв. постановою Кабінету Міністрів України від

29.12.2021 р. № 1445. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-2021-п#n19>.

Порядок подання та розгляду звіту про відповідність резидента Дія Сіті та незалежного висновку : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-2022-п#n105>.

Порядок подання та розгляду скарг на рішення про втрату статусу резидента Дія Сіті, прийняття рішення апеляційною комісією : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-2022-п#n40>.

Порядок формування та ведення реєстру Дія Сіті : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1445. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-2021-п#n95>.

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>.

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 :

Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.

Калаченкова К. О., Захарчук Д. О. Щодо особливостей правового регулювання режиму Дія Сіті для юридичних осіб. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 372–375.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. 488 с.

Податкове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Д. О. Гетманцева. Харків : Право, 2023. 258 с.

Тищенко Ю. Правовий режим «Дія Сіті» як фактор залучення інвестицій. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2022. № 1. С. 29–37.

Тіماشов В. О., Гейко Н. Є. Правові засади забезпечення «Дія.Сіті». *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 262–264.

Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2022. 432 с.

Фінансове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Т. Є. Кагановської ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 276 с.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
Критерії оцінювання курсової роботи з навчальної дисципліни «Податкове право»	6
ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУШУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	
Додаток до Положення про курсові роботи в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого	12
Тема 1. ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПОДАТКУ: ОСНОВНІ ТА ДОДАТКОВІ ЕЛЕМЕНТИ	13
Тема 2. ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ В УКРАЇНІ.....	16
Тема 3. ПОДАТКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК	20
Тема 4. СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПОДАТКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ	24
Тема 5. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ	28
Тема 6. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	32
Тема 7. ФАКТИЧНА ПЕРЕВІРКА	36
Тема 8. ПЛАНОВА ТА ПОЗАПЛАНОВА ДОКУМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА.....	39
Тема 9. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ... ..	43
Тема 10. ПРОЦЕДУРИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА СУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ	49
Тема 11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	55
Тема 12. СКЛАД ПОДАТКОВОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	61

Тема 13. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	65
Тема 14. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ	68
Тема 15. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	71
Тема 16. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК.....	75
Тема 17. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК.....	78
Тема 18. ПОДАТОК НА МАЙНО	82
Тема 19. ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	84
Тема 20. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЗЕМЛІ	87
Тема 21. МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ ОБМІНУ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ (CRS)	91
Тема 22. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ДІЯ СІПІ.....	94

На в ч а л ь н е в и д а н н я

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ЇХ НАПИСАННЯ
з навчальної дисципліни**

«ПОДАТКОВЕ ПРАВО»

для студентів IV курсу денної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності
081 «Право»

Укладачі: Кобильнік Дмитро Анатолійович,
Кучерявенко Микола Петрович,
Бондаренко Ірина Миколаївна,
Брояков Сергій Вікторович,
Гаркуша Владислав Віталійович,
Дуравкін Павло Михайлович,
Капустник Володимир Валерійович,
Смичок Євген Михайлович,
Шевчик Олександр Сергійович,
Шульга Тетяна Михайлівна

Відповідальний за випуск *Дмитро Кобильнік*